

IZHAJA VSAKI DAN

Člani se ne delajo in praznik ob 5. ob ponedeljku ob 9. zjutraj. Poslednje šte. se prodajajo po 3 nrt. (6. šte.) v mnogih delavskih v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Š. Petru, Pustoljni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastavice šte. po 5 nrt. (10. šte.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1. listene. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8. št. mm. zahtevale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 10. št. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsake naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.
V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

Na leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez doplačila naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na mesečno izdajo „EDINOSTI“ stane: celotna 1 K 50, pol leta 2 K 50.

Člani se pošiljajo na uređništvo lista. Nefranke-va pisma se ne sprejemajo in vrnijo se ne vračajo. Naročnina, oglasna reklamacija se pošilja na upravo lista. Uredništvo: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom).

Glavni odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik: „Edinost“ lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konfederacija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18. Poštno-branilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Politič. društvo „Edinost“

sklicuje volilen

shod

za jutri, 8. uro zv.

v veliko dvorano

Narodnega doma v Trstu.

Brzobjavne vesti.

Ogrski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 22. Vsprejet je bil v tretjem čitanju zakonski načrt o nadaljnjem razvoju državnih premogovnikov. Zbornica je potem nadaljevala debato glede električne lokalne železnice Požun—deželna meja. Posl. Sziklai (stranka neodvisnosti) je odločno zagovarjal predlogo, ki bo za mesto Požun velikih gospodarskih koristi. Posl. Kmety (tranka neodvisnosti) je predlogo pobijal. S to novo železnico se napravi preintimen spoj z Dunajem, ki oropa Požun možnosti, da bo zamegl izpolnjevati svoje naloge v narodnem duhu. Nato je bila razprava prekinjena. — Prihodnja seja jutri.

Štrajk poštih in brzobjavnih uradnikov na Francoskem.

PARIZ 22. Ministerski predsednik Clemenceau je danes v navzočnosti ministra za javna dela Barthona vsprejel deputacijo štrajkujočih poštih uradnikov. Uradniki so izjavili, da hočejo le, da se izvedejo stanovske zahteve. Zahtevali so od ministerskega predsednika obljubo, da se odslori državnega podtajnika Sinyasa Clemenceau in Barthona sta izjavila, da ne dopuščata, da bi se jim tozadevno ostavljalo kake pogoje. Ministerski predsednik je izjavil, da se sploh štrajkovcem nasproti ne more spuščati v pogoje. Minister Barthon ni hotel odposlancev sindikata poštih uradnikov čistočno vsprejeti v ministerstvu. Zagotovil je, da ne bosta že odpuščena uradnika vnovič nameščena in da bodo uradniki, ki ne bodo hoteli nastopiti službe, definitivno odpuščeni.

PARIZ 22. Med Dolem in Belfortem je bilo prežganih 15 brzobjavnih dregov. Praga je pa zopet popravljena.

Novi ruski poslanik pri Kvirinalu.

RIM 22. Novoimenovani poslanik pri Kvirinalu, knez Dolgoruski je včeraj na slovesen način izročil kralju svoje poverljivo pismo.

Riffaat paša v Rimu.

RIM 22. Sinoči je prispel semkaj turški minister za unanje stvari Riffat paša. Danes

je imel Riffat paša razgovor z ministrom za unanje stvari Tittonijem. Potem je Riffat paša vsprejel kralj v avdijenci.

Dunaj 22. Cesar je vsprejel na današnji avdijenci kitajsko studijsko komisijo. Voditelj komisije je Tang Shaoys, guverner makedonske pokrajine.

Dunaj 22. Cesar je vsprejel na današnjih splošnih avdijencah generala pekote barona Winzorca.

Lipsko 22. — Umrl je včeraj pesnik in literarni zgodovinar Rudolf pl. Gottschall.

Avstrijski državni zbor.

DUNAJ 22. Predsednik je otvoril sejo ob 3. uri 15 minut. Preden je zbornica prešla na dnevni red je podal

ministerski predsednik Bienenrth sledečo izjavo o unanjem položaju:

Visoka zbornica! Veže me dolžnost, da podam visoki zbornici nekoliko podatkov o unanjem položaju, po njega hipnem stanju. (Živahna pohvala). Kakor sem že poročal v minoletem tednu, ni odgovor, ki ga je srbska vlada dala na naš nedavno v Belemgradu storjeni korak, ustregel našim pričakovanjam. Glasom zatem došlih nam vesti moram pripominjati, da smatrajo tudi drugi kabineti srbski odgovor kakor nezadovoljiv. (Pohvala). Mi nismo odgovorili na srbsko noto, ker bi odvračitev na isto postrila položaj, kar pa hočemo, v kolikor je od nas odvisno, preprečiti. Smoter naše politike je varnost in uvrščanje stanja, utvarjenega po aneksijski izjavi. Mi nimamo sovražnih namenov in ne tiramo nepoštenne politike. Srbija ima potemtakem še časa, da si razjasni svoj položaj in da ukrene na pravo pot nasproti nam. Mi pa se radi tega tudi nečemo požuriti, da odgovorimo na najnovejšo srbsko noto, ker smo zvedeli, da hočejo druge veslele Srbiji zopet podati nasvetov, ki jih bo ista takrat brčkone uvaževala. Ako bomo pa, kakor je razvidno iz omenjenega, kazali še nadalje največjo potrpežljivost, izpolnimo vendar od druge strani dolžnost proti samim sebi, ako bomo krepko delovali na to, da kmalu poneha nevezdržljivo stanje ob naši meji. (Živahna pohvala). Mi ostanemo pa tudi danes zvesti svoji dosednji metodi s tem, da nudimo Srbiji roko, da zamore Srbija, ako pride do spoznanja položaja, prijeti za isto. (Živahna pohvala).

Debata o podržavljenju železnice.

Nato je zbornica nadaljevala razpravo o podržavljenju železnice. Posl. Dobernig je naglašal očitno korist, ki bi jo imele alpske dežele od jake prometne in gospodarske politike, kateri služi podržavljenju železnice. Samoumevna želja alpskih dežel je, da se podržavi tudi južna železnica. Predloga o podržavljenju potrjuje avstrijsko tradicijo, da se alpske dežele nasproti sudetskimi deželam zapostavlja, čeravno imajo alpske dežele morda več pravico, da jih država v večji meri povspesuje nego one.

Ako se pa tudi v bodoče ne bo nam nasproti kazalo več naklonjenosti, bomo prisiljeni nasproti ligi sodetskimi dežel ustanoviti na gospodarskem polju alpsko ligo. — Podržavljenju je tudi dokazalo, da so nemški poslanci šli na roko češkemu narodu. Pričakujemo, da bojo znali Čehi to uvaževati. Po na-

daljni debati je zbornica prešla v specijelno debato.

Želje Dalmatincev in Istrijanov.

Na specijalni debati je posl. Biankini izrazil želje Dalmatincev in Istrijanov v železniški stvari in pozval poklicane faktorje, naj spremene mačehinsko, da naravnost sovražno politiko nasproti hrvatskemu narodu v obeh delih monarhije. Debatu sta se udeležila še poslanca Hofman pl. Wellenhof in Resel.

Zbornica je tudi na specijalni debati vsprejela predlogo o podržavljenju železnice. Prihodnja seja jutri.

RUSIJA.

PETROGRAD 22. — Bivši minister za promet knez Hilkev je nenadoma umrl.

V usodnih trenutkih.

(Glas iz avstrijskih jugoslovanskih krogov.)

Srbi so naši bratje. Ako pride do vojne s Srbijo, nam bo krvavelo srce, a ipak bomo vršili svojo dolžnost.

Tako nekako je govoril pred kratkim v državnem zboru dr. Ivan Šusteršič, vodja slovenske ljudske stranke.

Gospod doktor naj nam ne zameri, a naše ekromno mnenje je, da so bile navedene besede pač primerno priporočilo na vzgoraj, ali nikakor niso odgovarjale čustvom našega naroda.

Mi nečemo vojne, ker Srbija ne zahteva toliko, da bi se ne dalo združiti s častjo in dostojanstvom naše države; nečemo vojne, ker to, za kar se gre ob tem sporu, ni toliko vredno, da bi moralo radi tega postati na tisoče pohabljenec udov in sirot; nismo za vojno, ker naš narod nima pričakovati nikake koristi od te vojne; krvavi nam srce vspricho nevarnosti vojne še posebno s Črnogoro in Srbijo, ker bivajo tam krvno sorodni nam bratje.

Tako bi bil moral govoriti voditelj najmočnejše slovenske stranke, potem bi bil tolmačil želje našega naroda.

Mi hočemo mir, in za ohranitev tega velikega, plemenitega, humanega cilja se nam ne zdino-bena žrtve prevelika.

Tako bi bil mogel vodja „Slov. ljudske stranke“ govoriti tem laglje, ker zadoja beseda še ni padla, ker vojna še ni napovedana, ker možnost mirne poravnave še ni izključena: ko je torej izlasti vsakemu slovenskemu javnemu činitelju v dolžnost, da zastavlja ves svoj vpliv v to, da se izvoli ta pot mirne poravnave. Stališče, ki je moramo zavzemati, je primerno označil češki poslanec Udržal z izjavo v imenu „Slovenske zveze“:

„Naš boj v vseh svojih fazah velja vladati, sovražnim Slovanom. To naše opozici-jonalno stališče se nikakor ne izpreminja po našem glasovanju za kontigent novincev. Po složenem in odločnem postopanju vseh narodov Avstrije v tem trenutku, še najprej odpravi nevarnost grozeče vojne.“

Naše stališče je dobro označil tudi drž. poslanec dr. Rybář na shodu v Rojanu. Mi moremo in moramo iskati svojo bodočnost le v močni in pravični Avstriji! Zato pa treba, da se že enkrat zlomi nesrečni sistem, ki je dosedaj stikal in tlačil slovanske narode. Avstrija mora prodirati na Balkan, a to prodiranje naj se ne vrši z ognjem in mečem, ampak z ljubeznijo!

Trajkovičevi četi — pokleknil poleg vojvode, odstranil obvezo, ki jo je bil napravil Lazo, ter mu preiskal rano.

Star ustaš je zmajal z glavo.

Ali še ozdravi?

Starec je zmignil z rameni.

Bili so to ljudje, ki so že nešteto krat zrl smrti v oči, ki jih smrt prijatelj ali znavec ni nikdar ganila, kakor jih ni niti najmanj vznemirjala misel, da njih lastno življenje visi le na niti. Ipač bi bilo vsem žal, ako bi njihov vojvoda umrl, ker so znali, da njemu enakega ne dobe tako lahko.

Mej tem, ko je stari četnik obvezoval vojvodo rano, se je obrnil k okoli stoječim ter pravil:

Vsi stojite tu, a mej tem se lahko povrne asker, ter nas napade iznenada. Čuvajte sebe in vojvodo.

Takoj so se uvrstili; vodstvo je prevzel eden Trajkovičevih podvodij in odšli so dalje, proti mestu, kjer so bili nehali preganjati turško četo.

Mej tem je bila ta previdnost popolnoma nepotrebna.

Poslani vohuni so se povrnili s poročilom, da se zbira asker v neki pol ure oddaljeni dolini, ter da je po znamenjih soditi, da ne misli več na napad.

Hakim-bej tega tudi v resnici ni nameraval več.

Naloga Avstrije bi morala biti združenje balkanskih narodov v močno konfederacijo. Predpogoj za to pa je, da Avstrija preneha s dosedanjim germanizacijskim sistemom, da preneha na Balkanu s svojo dosedaj po herolinskih okusih prikrojeno politiko. To prodiranje se ne sme vršiti v znamenju germanstva, ampak v znamenju Slovanstva! Ne pod nemško, ampak pod slovanske zastavo.

Naraven razvoj stvari je pač možno nekoliko časa ovirati, ali preprečiti ali zaustaviti nikdar. Ne da se prepreči niti s politijskimi odredbami, niti z ječo in verigami, a niti z vešali. Sila idej je močnejša, nego vsa sredstva, ki jih imajo mogotci na razpolago.

Tako je bilo začetkom minolega stoletja navstalo mogočno gibanje za ujedinjenje nemškega in italijanskega naroda, tako je prešinila ta ideja tudi naše jugoslovanske vrste. Tok časa je potegnil seboj tudi nas in vse naše stremljenje gre za ujedinjenjem naših sil.

Temu gibanju je dal tudi odkritega izraza poslanec dr. Matko Laginja, ki je rekel v državnem zboru, da se moramo združiti z balkanskimi Slovani! Ali da pridejo oni k nam, ali mi k njim.

A mi nečemo doseči svojega ujedinjenja ne s puškami, ne s topovi, niti z dinamitom; mi hočemo doseči svoje ujedinjenje potom naravnega razvoja. Baš sedaj pa je ugoden moment, ki bi ga morali izrabiti v korist naših stremljenj. Zato se nikakor ne moremo strinjati z izvajanjem g. dra. Šusteršiča v kranjskem deželnem zboru, češ, da na ure-ničenju naših idealov moramo čakati še par sto let.

Mi se ne moremo zadovoljevati s tisto znano tolažbo: Čakaj osel, da trava zraste! Zahtevati moramo takoj, in odločno, da se izpolni naš državnoopravni program, ki je identičen s programom hrvatske stranke prava!

Mi znamo dobro, da nam je naš gospodarski in kulturni napredek zagotovljen le v zvezi z močno državo. Pripravljeni smo tudi vedno dajati državi, kar jej gre; ali zato moramo zahtevati tudi od države, da nam tudi ona da, kar nam gre! To, kar dajemo in prejelmemo, mora sloneti na reciprociteti. Ali dosedaj ni bilo tega. Bili smo vedno zvesti državljanji, prelivali smo za to državo svojo kri v nešteti vojnah, kosti naših bratov in očetov trohne po češki, ogrski, po lombardskih planotah, in bosanskih dolinah. Za vse to pa se nam je vedno rekalo: Der Mohr hat seine Schuldigkeit getan, der Mohr kann gehen.

A dovolj je bilo tega in čas je da povemo našim državljanom: Do tu in ne dalje!

Naši poslanci pa naj povedo ministru v brk:

Ne pošiljajte naših sinov v klavnico, dokler niso izčrpani vsa in tudi skrajna sredstva, da se izognemo grozotam krvave vojne!

„Veleizdajniški“ proces

v Zagrebu.

V Korovu so zaprli srbskega svečenika Lukića, ker je hišna preiskava, izvršena pri njem, spravila baje na dan kompromitajoča

Izgubil je preko trideset mož. ranjenih in mrtvih, med slednjimi svojega najboljšega častnika. In to mu je bilo za ta dan zadosti.

Ko se je vodja, ki je nadomeščal Trajkovića, uveril, da ne preti od turške vojske nikake nevarnost napada, je razpostavil straže, ter se povrnil nazaj na mesto, kjer je ležal vojvoda. Ta je bil še vedno v nezvesti.

Kaj storiti? Uplivnejši četniki so stopili skupaj na posvetovanje. Bili so brez pravega vodje, a boriti bi se imeli proti petkratni premoči. Bili so v nevarnosti, da jim Husejin-beg vsaki hip pride za hrbet, ker je gotovo, da se čete, ki so ostale istemu nasproti, ne bodo megle več držati. Vsak hip lahko pridere Husejin-beg, in potem ostanejo med dvema oprsajema, a njih municija je šla h kraju.

Sklenili so konečno, da se imajo seljaki povrniti v svoje kočje, mej tem ko naj redni četniki s svojim smrtno ranjenem vojvodom odidejo v gore. Poleg Petrovičevega sina Save sta bila ubita še dva ustaša. Ranjenih je bilo več, a od rednih četnikov slučajno nobeden težko. Ostale težko ranjene ustaše so vzeli seboj njihovi prijatelji in znanci.

Vojvodo Trajkovića pa so naložili na nosila ter ga nesli v goro, notri v sredi med četniki, a katerimi je že izvojeval toliko sijajnih bojev in zmag.

(Dalje.)

PODLISTEK.

Z bombami za svobodo.

— Povest iz makedonskega življenja. — Piše Niko Ninič.

Lazo je razgalil vojvodi prsa, ter pregledal rano. Ta je bila smrtno-nevarna.

Mej tem, ko si je Lazo prizadeval, da bi obvezal vojvodo rano, ni nihče opazil, da je ta poslednji padel.

Ne da bi čakali daljnega povelja, so ustaši med tem ustavili umikanje ter se zaglali proti prodirajoči četi. Poleg Jova Petrovića se je nahajal edini osemnajstletni sin Savo. In mej tem ko so drli naprej, je priletela kroglja, ki je zadela Petrovičevega sina, ki se je zgrudil takoj mrtev na tla.

Jovo Petrović se je sklonil nad svojim mrtvim sinom-edincem, mu položil roko na glavo in rekel: Sinko, padel si kakor junak, za svobodo. Ter oddiral naprej.

Husejin-beg je mej tem dal povelje za umikanje, dočim so drli ustaši divje naprej.

Tu je star ustaš dotekel turškega vojaka, ki se mu je izpodtaknilo, da je padel.

Ustaš je nameril puškino kopito z namenom, da ga ubije,

Turški vojak je pravil v polomljeni srbsčini:

Ne ubij me, brate! Imam doma ženo in otroke.

Daj mi jedi, lačen sem, mu je odgovoril ustaš.

Vojak je odprl svojo torbo ter mu ponudil hrastovega listja rekši:

Evo ti, brate! Kar imam, ti dam. Samo pusti mi življenje!

Nimaš drugega?

Nimam, brate.

Hrastovega listja imam tudi sam. Že tri dni živim ob hrastovem listju. Vidim, re-vež si, kakor jaz, lačen si, kakor jaz. Ne ubijem te. Živi!

Potem je vzel vojaku puško, jo zlomil in jo vrgel daleč v stran, da bi se zavaroval proti morebitnemu zavratnemu napadu, ter zdiral dalje za svojo četo.

Majorju Hakim-beju se je mej tem zdelo, da je bilo že več nego dovolj žrtev za slabo stvar, ki jo mora zastopati in za katero se mora boriti.

Zato se je neprenehoma umikal. Ustaši pa so kmalo opazili, da nimajo več vodje. Zato so ustavili svoje prodiranje ter se po-čeli zbirati na mestu, kjer je ležal njih vojvoda v nezvesti, ranjen smrtno-nevarno.

Je-li mrtev? so vpraševali.

Ne, ni mrtev, ampak še živi — je pristopil star ustaš — ki je bil nekak ranecelnik v

pisma. S temi kompromitirajočimi pismi bo gotovo istotako, kakor z vsemi onimi, ki so jih našli pri sedanjih obtožnicah: To je: ali ne dokazujejo ničesar, ali pa so — apokrifni.

Iz Zagreba prihaja vest, ki je prekarakteristična za malverzacije, za sleparske in nemoralne, moderne države nevedne načine, kakor se je nabiral „dokazilni“ material v tem škandaloznem procesu. Dotična vest se glasi:

V Zagrebu so zaprli trgovca Eisenstädterja, ki je ponudil državnemu pravništvu neki proglas, ki naj bi ga bil spisal obtoženec Pribežević. Za ta „dokaz“ je zahteval poštnjak Eisenstädter nič manj nego 30.000 K. Izkazalo se pa je, da je mož ta proglas sam spisal ter ponaredil podpis Pribeževićev.

ZAGREB 22. (Ogr. biro). Obtoženca Melobabica je predsednik radi izzivalnega (?) vedenja obsojil na 24 ur v zapor v temni celici. Obtoženec Jurij Jovanović ni hotel ničesar vedeti in je tajil, da je z Adamom Pribeževićem tajno dopisoval. — Obtoženec Anton Sonić se je branil na enak način kakor drugi obtoženci.

Državni zbor in deželni zbor češki.

Vsa taktika nemških poslancev gre za tem, da bi stavljali češke poslance v krivo luč, češ, oni da so tisti ki ne dopuščajo, da bi prišla poslanska zbornica do uspešnega in plodonosnega delovanja ter da oni zastrupljajo razmere v zbornici.

To je najgše binavstvo, kajti le Nemci so resnični krivci na desolatih naših parlamentarnih razmerah. Neutajljivo je, da bi saniranje razmer v deželnem zboru češkem najugodnejše vplivalo na taktiko češke delegacije v državnem zboru. Čehi žele in zahtevajo radi velikih interesov materialne in etične naravi, naj bi Nemci v deželnem zboru češkem odnehali od frivolne obstrukcije in dopustili redno delovanje zbornice. Ako bi vlada hotela v tem smislu odločno pritiskati na Nemce, bi s tem brezdvomno mnogo pripomogla do saniranja v dunajskem parlamentu.

Ali ravno v tem pogledu so Nemci tembolj trdovratni in neodjenljivi, ker na vladni strani nedostaje vsake energije.

Vprašanje sklicanja deželnega zbora češkega je stalno na dnevnem redu. Sedaj se glasi, da bo ta deželni zbor sklican, sedaj zopet, da ne. Ali vsakokrat, ko se zdi, da bi se deželni zbor vendar sestel, so Nemci hitro tu se svojimi protesti in — intrigami. Tako je tudi sedaj veld vesti, da se rečeni deželni zbor skliče po Velikonoči v kratko zasedanje. Nemški listi že pišejo, da ima ta korak za sedaj malo nade do uspeha, ker so Nemci zopet enkrat ozlovoljeni radi po Čehih zahtevane akcije poddrževanja železnice in ker Čehi nočejo storiti nobenega koraka v dosegu sporazumljenja na podlagi — raznih zahtev Nemcev. Zato da nemški poslanci smatrajo vest o sklicanju deželnega zbora češkega vsaj kakor prezgodnjo.

Tako ne operirajo Nemci le „za sedaj“, ampak je to njihova stara taktika. Pogajanja za sporazumljenje naj bi se vršila le z ozirom na „različne zahteve Nemcev“, če pa Čehi zahtevajo isto tudi za svoje zahteve, potem so po nemškem tolmačenju le oni krivi, da ne more priti do miru. In ker Čehi nočejo priznati prav tiste „podlage“ za pogajanja, ki so si jo konstruirali Nemci, pa ti poslednji obstruirajo v deželnem zboru in intrigirajo proti njega sklicanju, ali — krivi so le Čehi! A ker so ti poslednji ozlovoljeni radi tega, da vlada le radi nemške neznoaljivosti pušča trpeti najvitalnejše interese kraljevine Češke in ker to ozlovoljenje prihaja od izraza tudi v taktiki češke državno-zborske delegacije — pa so zopet Čehi krivi da razmere v parlamentu ne morejo ozdraviti.

To je tisti večni circulus vitiosus. Nemci z vso svojo taktiko, povpeševano od nemajne benevolencije vlade, silijo Čeha v opozicijsko pozicijo. Ob enem pa Nemci in vlada tožarijo Čeha, češ, da se svojo opozicijo otežavajo parlamentarno delovanje.

Hinavstvo in zavratnost — nemška politika je tvoje ime.

Koliko stanejo moderne vojne.

Rusko-turška vojna leta 1877 je trajala 10 mesecev in 9 dni, in Rusija je imela 1300 mil. kron stroškov. Vojna Pruske proti Avstriji leta 1866 je trajala 35 dni in je stala Prusijo 282 mil. mark; nemško-francoska vojna 1870/71 je trajala 6 mesecev 9 dni; Francijo je stala vojna 14 milijard, Nemčijo 1024 milijonov; južno-afriška vojna, od 1899 do 1902, ki je trajala 31 mesecev 19 dni, je stala Anglijo 4846 kron, rusko-japonska vojna 1904 do 1905 je stala Rusijo 3390 milijonov, Japonsko 2860 mil. kron, to je, Rusijo je stal na dan vojak 6.1, Japonsko pa 2.6 kron.

V slučaju vojne s Srbijo je treba ob sedanjih draginjah računati na vsakega vojaka 12 kron na dan; pri tem niso seveda uračunljene podpore za rodbine rezervistov; stroški za 400.000 mož bi znašali torej na dan 4.8 mil. kron, na mesec 149 mil. kron. Ako bi vojna trajala tri mesece, bi stroški znašali 450 milijonov. Ako se računa še eventualne mimogrede stroške zasedanja sovražne dežele po sklepu miru, penzije za invalide, vdove in sirote, se zamore stroške take vojne, ako

se ušteje 200 mil. za vojne priprave, računati skoraj na milijardo.

To je veličanska svota, ali kaj je še vse to v primeri z izgubo človeških življenj in zdravja?!

DOGODKI NA BALKANU. SRBIJA.

BELIGRAD 22. — Preden je zbornica prešla na dnevni red je staroradikalec Peter Mišić imel na ministerskega predsednika sledeči nagovor: Glasom poročil unanijih listov se zdi, da je Avstro-Ogrska odredila mobilizacijo svojih obmejnih vojnih zborov. Okolnost, da označa Avstro-Ogrska te odredbe le kakor spopolnitev svojih čet v svrhu vojaških vaj, nas ne more pomiriti, kajti mi vemo, da se mobilizacijo države izvede pod raznimi izgovori tajno, da je dotična država čim prej pripravljena za boj in da ima na okupu močstvo, kar je za uspeh v moderni vojni posebnosti važnosti. Mejem se zdi, da se na te dogodke ne polaga od naše strani nikake pažnje in da se ni ukrenilo potrebnih odredb, čeravno zamore imeti akt mobilizacije demonstrativen značaj v svrhu, da se na diplomatičnih pogajanjih doseže čim večji uspeh. To je vedno tako usodepolna odredba, da zamore ona stran, ki tega ne uvažuje, priti v položaj, da je v diplomatičnem konfliktu grozno poražena ali pa če pride do vojne, da je lahko izpostavljena polomu, ako ni pripravljena za vojno. Čeravno je naša vlada poverila srbsko stvar velesilam, je treba vendar ukreniti potrebne vojaške odredbe in mobilizacijo, da ne bomo tako presenečeni kakor Francozi leta 1870.

Marković (mladoradikalec) je v svojem vprašanju, stavljenem na ministerskega predsednika, omenil, da bo predstojeci odgovor srbske vlade na opomin velesil največje dalekosežnosti za bodočnost srbskega naroda ter je radi tega zahteval, naj vlada vsaki krat, preden odpošlje svoje note, vpraša za mnenje skupščine.

Ker ni bilo ministra za unanje stvari na seji, je skupščina sklenila, da mu vprašanje dostavi pismenim putem.

BELIGRAD 22. — Kraljev brat princ Avrenji, je odpotoval včeraj iz Pariza in pride preko Italije v Beligrad, kjer se ga pričakuje danes. Govori se, da bo princ imenovan poveljnikom konjice.

LONDON 22. „Times“ poroča iz Belegrada, da se nahaja besedilo avstro-ogrsko note že v rokah odposlanca grofa Forgacha, ki pa jo še ne izroči.

DUNAJ 22. „N. Fr. Presse“ poroča iz Rima, da se v merodajnih krogih zatrja, da je srbska vlada pripravljena dati Avstro-Ogrski izjavo, kakor jo zahtevajo velesile, v kolikor bi ista ne bila v nasprotju z narodno častjo Srbije.

LONDON 22. „Standard“ govori o poravnavi srbske krize in hvali nesebično četudi zakasnjeno zmernost Avstro-Ogrske. Avstro-Ogrska vlada je brezdvomno doseгла diplomatično zmago, toda večji uspeh obstoji v tem, da se je izognila zapletajem neslavne vojne, v kateri ne bi zamogla dobiti ni časti ni teritorialnega povečanja. — „Daily Telegraph“ pravi, da je baron Aehrenthal dosegel s svojo, Bismarkovi slično politiko, odločno zmago. List izraža svoje prepričanje, da bo Avstro-Ogrska nasproti malemu kraljestvu blagodušna.

Važna gospodarska odškodnina Srbiji. Dunajski dopisnik londonskega „Daily Maila“, ki je na glas kakor zaupna oseba v oficijoznih krogih javlja, da je ogrska vlada ponudila Srbiji gospodarsko odškodnino zelo važnega značaja. To da je bilo z vso rezervo sporočeno srbski vladi, ki da je tudi uvaževala; samo se pričakuje, da odgovori. Na vprašanje, zakaj niso ta pogajanja že pričela, se je odgovorilo, da bi to napravilo v javnosti slab utis in s tem, da bi se doseglo nasprotno od onega, kar se hoče.

ČRNOGORA.

PARIZ 22. Agence „Havas“ poroča iz Cetinja: Ker je avstro-ogrski eskadra zapustila Spič, je Črnogorski knez ukazal, da se namišljena mobilizacija pol divizije ustavi. Omeji se na to, da ojači efektivno stanje čet ob meji.

BOLGARIJA.

SOFIJA 22. Rusofilski list „Den“ poroča, da so trije mladi bolgarski častniki, mej temi sina dveh bivših rusofilskih ministrov, izstopili iz bolgarske vojske in da se podajo v Srbijo kakor dobrovoljci.

SOFIJA 22. Od včeraj prihajajo semkaj v velikem številu srbski delavci, med katerimi je baje mnogo dezertarjev. Listi poročajo, da so kraji ob meji polni dezertarjev.

BOŠNA.

SARAJEVO 22. V slavnostni dvorani deželne vlade se je danes predpoludne uradno predstavilo novemu deželnemu načelniku, generalu pehote Varešaninu. O tej priliki je novega deželnega načelnika v daljšem nagovoru pozdravil civilni adlat baron Benko.

TURČIJA.

CARIGRAD 22. „Tanin“ poroča, da je glasom poročila časopisnega generalnega inšpektorja solunskega razun že naznanjenega vojnega materiala še nadalje dospelo: 263 zabojev nenabasnih patron, 28 zabojev topovske municije in 19 zabojev praznih krogel. Kapitan ladije je izjavil, da je bil vojni material malo pred odhodom ladije naložen na ladijo in se ni moglo o tem obvestiti srbskega

poslaništva. Ministerski svet je zato sklenil, da se za takrat dovoljuje prevoz, za nadaljni nenaznanjeni vojni material pa ne dovoli prevoza.

CARIGRAD 22. „Jeni Gazeta“ poroča, da bo zbornica razpravljala v zapisniku sporazuma pojutnjem.

CARIGRAD 22. Tukajšnji listi poročajo, da je vojaški poveljnik v Skadru za vse slučajnosti zahteval 50.000 funtov kakor izredni kredit.

CARIGRAD 22. — Iz Mitrovice sta šla dva batalijona v Peč, kjer vlada med Albanci radi Srbije in Črnogore velika razburjenost.

CARIGRAD 22. Veliki vezir je sporočil rusnemu poslaniku Sinovjevu, da je ministerski svet načelno vsprejel dogovore, ki jih je v Petrogradu sklenil minister za unanje stvari Rifaat paša.

CARIGRAD 22. Vsi poslaniki, ki so bili danes na porti, so mnenja, da zbornica gotovo odobri zapisnik o sporazumu.

Dnevne vesti.

Gg. odborniki polit. društva »Edinost« se uljudno vabijo, da se udeležijo današnje redne odbojve seje ob 7^{1/4} zvečer v pisarni dr. Gregorina in dr. Slavika. Predsedništvo.

Blamirani „Piccolo“. Povodom nesreče, ki je zadela rusko bojno brodovje v boju z Japonci, je „Piccolo“ čisto trdil, da je Rusija izgubila vse svoje brodovje. Satanskim veseljem je ta Slovanom sovražni list oznanjal svetu, da je ruska mornarica popolnoma uničena.

Ko pa je Italijo zadela grozna nesreča po potresu v Messini in okolici, je poročal isti „Piccolo“, kako hvalevredno se vedejo o vojski ruske eskadre in je po zadugi proslavljal vojske onega brodovja, ki po njegovih prejšnjih zatrdilih — ne ekzistira.

Da dadi „Piccolo“ primerno lekcijo, so slovenski gostje neke kavarne napisali na uredništvo „Piccola“ sledeče vprašanje: — „Kako je možno, da ruska eskadra, oziroma njeni vojski vspešno pomagajo na reševanju ponesrečenecv v Messini, ako je bila — kakor je bil namreč „Piccolo“ poročal — vsa ruska mornarica uničena po Japoncih v bitki pri Cusimi?“

„Piccolo“ je res šel na nastavljenost li-manico in je odgovoril v listnici uredništva: „Ruska mornarica ni bila vsa uničena, ker ni bila vsa v boju. Zraven tega so mnogo ladij popravili in zgradili več novih!“

Laž ima pač kratke noge tudi pri „Piccolu“!

A. V.

Finančnemu ravnateljstvu na znanje. —

Prejeli smo:

Na podlagi §. 19 tiskovnega reda, je isto vladno vableno v vaši prihodni številki, pod členom „Finančnemu ravnateljstvu na znanje“, izšlo s številko 80 stran III vašega častitega časopisa, sledeče popraviti: Ni res, da je Marjeta Beker za kazni 4 Kr. 32 v. plačati mogla, ampak je resnica, da je ta prostovoljno šel z prošnjo za odpust pravnega postopanja svoto v znesku od 2 Kr. 16 v. za voljo tihotapstva, ker je finančni organ v vozičku skritu najdel, prav po zakonu plačala. Razvidno je da je stranka hotela vino v Trst brez plačila vnesti, še bol potejeno stem, kako sama reče; da ni prisebi še za kruh, vinarja imela; ali zato jej pa ni finančni organ kriv, da se mora od vina, ako ga hoče v Trst prinesiti, državni in obinski črtati užitinski davek, in ako ga skrije tudi globo plačati.

Ni tudi resnica, da bi bila stranka pri finančni stražnici (črtnem užitinskem uradu) zaperta, ker še tam zapora ni, ali resnica pa je, da se ni vatalena reč poprej stranki izročila, dokler se ni goraj navedeno tihotapstvo poravnalo, in to se je zgodilo v eni pol uri; ali bol je še pa le izmišljena laž, da bi jo bil kedo za š.... psoval, ker dotični organ je sam porodu slovenskega duha.

Res pa je da je finančni nadstražnik kakor tudi uradnik posebno potrpežljivost z ustavljeno stranko imeli, kajti, ona je bila kakor besna, in je vsaki vrst nesposobnih in razveljavljaj izrazov imela.

Toraj dotični finančni organi izjavijo, da je pritožba Marjete Beker, v vašemu cenjenemu listu št. 80 od kraja do konca ena debela laž in obrekovanje.

Finančni organ pri c. kr. črtnem užitinskem uradu Kolonja.

(Pripomba uredništva. Sestava tega popravka sicer nikakor ne odgovarja §. 19 tiskovnega zakona, vendar ga priobčujemo iz lojalnosti).

Nevihita se bliža — — — a njim se tresejo hlače! Da, strah jih je te laške laž-liberalce pred bodočimi volitvami. Čudno! Sami so gospodarji v hiši in vendar jih je strah. Pred kom? Odgovora ni tu treba, saj ga itak vsak že zna. Toda tu pri nas se gode čudeži. Pred par meseci se je še pisalo „città italiana“ in sedaj pa naenkrat tak strah. Pred par meseci nas še ni bilo tu v Trstu in vsemu svetu so to zabirali v glavo, sedaj pa smo vendar tu.

Ali smo morda zrasli tako hitro kakor gobe po džuju? Menim, da ne. Le strah pred volitvami je odprl „gospodom“ oči in sedaj nas vidi v velikem številu, močne in bojaželjne. Zato hite s pripravami za volitve in

agitirajo pri vseh možnih konceh in krajih. Seveda ima njih stranka — vsaj oni tako govore, ne verjamem pa, da temu sami verujejo — veličanske zasluge za napredek in razvoj Trata. To, kar je Trst dandanes, so baje vse oni naredili. Najlepši dokaz o njih vzornem gospodarstvu pa vam bodi pridavek, ki jim ga je pridala duša našega mesta, to je — občinstvo samo. Pravi jo jim namreč „amministratori disastro“. Srečen Trst!

Pa kaj še postane iz tega mesta! Imajo namreč že polne miznice projektov in načrtov.

V par letih se bomo lahko vozili po vsaki ulici — seveda ne v kočiji, ampak v tramvaju. Pri tem se ne pozabi tudi na okolico! Kanalizacijo po mestu se mora tudi prenoviti!

Zreza po kopnem preko Miramara in Tržica je tudi mesta prepotrebna! Slovanom v Trstu je treba dati pravice, ki — ah pardon! — tega pa res ne obljublajo. Vedo namreč, da pri nas take obljube, oziroma „farbarije“ nič ne pomagajo. Le njihova „duševno bolj razvito“ občinstvo rado posluša take medene obljube in jim tudi verjame. In tako se kopiči obljuba na obljubo, dobrota dobroto itd.

Človeku se skoraj zdi, da postane Trst „obljubljena dežela“, po kateri se bosta cedila med in mleko. In vse to, zakaj? Ker so volitve pred duri, ker je že zazvonil mrtvaški zvon in ker se že glase „žalostinke“, ob katerih bi mogel Trst pokopati dosedanje gospodarje in ekonomo.

Spoznali so tudi sami, da je prišel dan plačila in zato povsod tak grozen strah. Izprevidali so, da se ljudstvo ne daja več voditi za nos in da noče poslušati lepozvanečih fraz in obljub, marveč da zahteva dejanj. Tega pa oni nimajo.

Sam si torej zadali rane, ki jim provzročajo smrtno bojazni. A mi, ki vatajamo, polagoma sicer ali stalno, pokazimo, da smo tu in da si hočemo vzeti sami to, kar nam oni odrekajo in odteljujejo!

Na avidenje na volitvah! S—e.

Iz strahu pred vojno vzelo denar iz tržaške posojilnice in ga — izgubilo! Omenili smo v našem listu že parkrat, da je „Piccolo“ priobčil nesramno lažljivo vest, da so jugoslovanski denarni zavodi posodili Srbiji v vojne svrhe 20 milijonov kron. Ta izmišljena in že sama na sebi neverjetna, smešna in bedasta vest je imela očeviden zloben namen, da prestraši vlagatelje denarja v naše denarne zavode ter jih pripravi do tega, da bi na škodo teh in v korist italijanskih in nemških zavodov drigali denar iz naših denarnih zavodov. Čujemo celo, da Italijani privatno izkoriščajo to vest v brezvestno agitacijo proti slovenskim bankam in hranilnicam. Ta agitacija vspeva tem lažje, ker se nekateri sploh boje za varnost svojih prihrankov v denarnih zavodih iz strahu pred vojno. Tako so se res nekateri, verujoč lažem „Piccolovim“ in iz omenjenega strahu dali premetiti ter so vzdigoili denar, naložen pri slovenskih denarnih zavodih, če tudi se je to zgledilo le v mali meri. Mi smo svarili naše ljudi vae te dni, naj se jne dajo begati od takih neumnih, z zlobnim namenom razširjenih vesti ter smo dokazali, da so naši denarni zavodi popolnoma varni, da je pa nasprotno nevarno: držati denar doma. In prej nego smo mislili, so dogodki dali prav našim opomnjam.

V tržaški posojilnici je v soboto dvignila neka gospa 1000 kron — ves svoj prihranek — ter ga, iz strahu pred vojno spravila, kakor je menila, na varno v svojem stanovanju. — Včeraj pa je prišla jokaje javit v tržaško posojilnico, da so jej neznani tatovi vkradili ves ta denar, ter je prosila sveta in pomoči. Seveda je posojilnica ni mogla dati ni enega ni drugega, še manje pa jej izplačati še enkrat že dvigneno svoto. Svet so jej bili dali uradniki posojilnice že takrat, ko je bila prišla po denar, ko so jo svarili, da naj ne veruje držnim lažem in da naj pusti denar v posojilnici, kjer je še najbolj na varnem.

Kmalo za omenjeno gospo ste prišli še dve drugi ženski ter sta se pritoževali, da je tudi njima od dvignjenega denarja zmanjkalo po par sto kron.

Tudi tema ni mogla posojilnica nič več pomagati. Vae tri so se hudovala z ogorčenjem na „Piccola“ in razširjevala lažljivih vesti. Ta nesreča naj bo vsarilen vzgled vsem drugim.

Hudo leto! Leto 1909 bo za nas tržaške Slované leto polno vevlačnih dogodkov. — Lahko rečemo, da bo to eno najkritičnejših let. Sedaj vznemirjata duhove delna mobilizacija in izloženje volilnih imenikov za bodoče mestne, oziroma deželnozbojske volitve, ki bodo zelo bojovite. Junija meseca bomo imeli volitve, ki bodo zelo bojovite, ako pomislimo, da nastopi armada 40 do 45.000 volilcev in da bo na teh volitvah sodelovalo vsaj 5, recipet strank!

Po dovršenih volitvah in eventualnih ožjih volitvah, bo treba začeti takoj s pripravami na ljudsko štetje, ki se bo vršilo koncem leta 1910.

Vse te tri stvari so vevlačne za vae naše ljudstvo — na vseh teh bojih sodelujejo, oziroma bodo sodelovale najširše mase našega naroda.

Dolžnost nas vseh je, da se že sedaj z vso energijo oprimo delu in da smo vstrajni na tem delu. Bodočnost je onih, ki delajo! Mi smo že opetovano pokazali in dokazali, da smo žilav, delaven narod in to moramo dokazati tudi v tem letu. Zadnjič žalje svet stmel

naštevilo glasov, ki smo jih oddali našim zastopnikom, a kaj bi šele bilo, ko bi vsi Slovani storili svojo narodno dolžnost! Za volitvami, ki so velikanskega pomena za bodočnost Slovanstva ob Adriji, stoji v prvem redu ljudsko štetje. Na volitvah so res možne razne sleparije, a kar počenjajo razni „komisariji“ ob priliki ljudskega štetja — presega vse meje.

Za sedaj opozarjamo glavna c. kr. oblasti, naj pravočasno preskrbe potrebnih tiskovin za ljudsko štetje in sicer tiskovin — ne samo za Nemce in Italijane, ampak tudi za nas.

Uporaba izkaznic o plačnem odgovoru. C. in kr. ministerstvo za vnanje stvari se je obrnilo na C. in kr. trgov. minist. s prošnjo, da deluje na to, da se domače trgovinske trditve povodom pisanih vprašanj, vpisanih v trgovinskih stvarih na c. in kr. konzularne urade, ne poslužujejo v pokritje poštne odgovor, ne poslužujejo v pokritje poštne odgovor, ki jih ti uradi le težko uporabljajo, temveč mednarodnih izkaznic o plačnem odgovoru (coupons réponse), ki so bile uvedene v skladu s poštne kongresa v Rimu. Imenovano c. kr. ministerstvo je tudi pripomnilo, da se je ta novota v prometu nemškega trgovinskega sveta z ces. nemškimi konzularnimi uradi že splošno udomačila.

Domače trgovstvo je torej vabljeno, da se v zgoraj imenovano stvar vnaprej po možnosti poslužuje mednarodnih izkaznic o plačnem odgovoru, ki jih vsi c. kr. poštni uradi prodajajo po 28 stot. in so dopuščene v prometu z večino evropskih dežel in mnogimi izvenevropskimi deželami (natančneje določbe se nahajajo v uradnem pisemsko poštne tarifu).

Sploh pa je glasom naznanila c. in kr. ministerstva za vnanje stvari dovoljeno posluževati se teh izkaznic tudi v svrhu prepeljati manjših zneskov (povračila za stroške, konzularnih pristojbin itd.) c. in kr. konzularnim uradom.

Domače trditve se tem povodom opozarja, da morajo biti njih dopisi, namenjeni c. in kr. konzularnim uradom, popolnoma frankovani, da se tem uradom ne povzroča stroškov za naknadne poštne pristojbine za katere omenjeni uradi nimajo pokritja.

Sestanek državnih uslužbencev. Danes ob 7. uri in pol zvečer bo v gostilni Hinka Košiča zaupni sestanek državnih uslužbencev (pošte in brzojava, finance, sodišča in drugih oblastnih). Ker je sestanek zelo važen, je pričakovati obilne udeležbe.

Češko-slovenska vzajemnost. — „Češko dež. pomožno društvo za jetične bolnike“ namerava zgraditi I. češki sanatorij za pomilovanje vredne jetične bolnike in v imenu češko-slovenske vzajemnosti društvo apelira na vse zavedane ljubce, da s tem izkažejo svojo slovensko ljubezen do bratskega naroda, ako bodo naročili in kupovali srečke po K 1. — Glavni dobiček je K 40.000, ostali dobički so v vrednosti K 60.000. — Izid srečkanja, ki se bo vršilo dne 2. grudnia 1909, se v časnikih pravočasno naznani.

Narodne trafikante, trgovce in gostilničarje, ki bi pri dobrem zaslužku hoteli prevzeti razpečevanje naših srečk, uljudno prosimo, naj nam naznani svoj naslov.

Jubilejna loterija, Praga I.
Ferdinandova ul. št. 339.

Tržaška mala kronika.

Roparstvo. Ivan Krašner, star 49 let, lastnik gostilne v ul. Giovanni Baccaccio št. 10, je bil na ul. Belvedere napaden od tolpe lopovov, ki so ga do krvi pretepali in mu potem vzeli portfelj z zneskom 120 K. Lopovi so zginili brez sledu.

Nasilje bolnika-simulanta. Ivan Furlanič, rojen v Trstu, baje leta 1839, stanujoč v ljudskem prenočišču ul. Poudarec pustil se je večkrat sprejeti v bolnišnico, pretvarjajoč to ali ono bolezen. V diviziji bolnišnice je pa bil znan kakor nasilnež in kvartopirski rokovaljač. Včeraj ob 6. popoldne je zopet šel v bolnišnico in hotel biti vprejet. Ali službujoči zdravnik, ki ni našel ničesar na njem, ga je odvrnil. Upravni uradnik Herman Werthal ga je takoj pozval, naj odide. Furlanič pa mu je osorno odgovoril: „Počakaj, tiček, se že najdemo tam zunaaj“. Iztopil je iz sobe, ali ostal je v predsobi. Ko je kmalu potem g. Werthal šel preko predsobe in zapazil Furlaniča, mu je rekel, da zastonj čaka, ker da zdravnik ni našel ničesar na njem. V odgovor pa je Furlanič zavijtel gorjačo, ki jo je imel v roki in udaril g. Werthala po glavi.

51985 zaključev kave. Parnik avstr. Lloyd „Melpomene“ je pripeljal iz braziljskih pristanišč naklad 51985 s zaključev kave.

Nenadna smrt v ladiji. Poveljnik Lloydovega parnika „Melpomene“, ki je včeraj došel iz Brazila, je naznanil tukajšnjemu pristaniščnemu kapitanatu, da je nek Jurij Ružnjak, ki se je vkrcal v Santosu namenjen v Trst, nenadno umrl tekom vožnje. Ker se je parnik „Melpomene“ nahajal nedaleč od Rio de Janeiros, so truplo izkrcali v tem pristanišču, kjer so ga tudi pokopali.

Nasilnost proti konju in človeku; dvoboj. Voznik Alojz Biljani iz Trsta, star 21 let, sjanujoč v ul. Dom. Rossetti št. 101 je včeraj po ulici Arcata na nečloveški način pretepal z bičem svojega konja. Voznik Anton Prelac ga je zato okregal; Biljani pa ga je poskušal oklofutati.

Drug neznanec se je vpletel v prepir in pozval Biljani na rokooborbo. — Biljani je sprejel, ali je bil premagan. Dobil je celo rano z nožem na prsih.

— K sreči je ta imel na glavi trd klobuk, kajti drugače bi bil kaj težko ranjen. Več ljudi je takoj planilo proti besnežu in redar ga je spravil na policijo, kjer se je vedel jako osorno. Ni hotel, da ga izpuste na svobodo, marveč je zahteval, naj ga brez drugega popeljejo v hotel Tigor. Seveda so mu ugodili.

Mesto tropinovca — žveplena kislina. Viktor Scoge, star 14 let, mornarski vajenec na laškem parniku „Penceta“ je včeraj dobil v roke steklenico, v kateri se mu je dozdevalo, da se nahaja tropinovec. Bila pa je notri žveplena kislina. Zdravniška postaja, ki je bila nujno poklicana, mu je rešila življenje.

Nasilen goljuf. Just Marcon, star 33 let, čevljar iz Kormina, se je podal predvčerajšnjem zvečer v gostilno v ul. Giorgio Vasari št. 6. Zabil je tu 6 kron, a potem je napovedal bankrot. Ko je pa krčmar klical redarja, je Marcon planil proti njemu, ga pretepel, razbil je povrh še dve šipi in strašno tulil. Spravili so ga pod ključ.

Koledar in vreme. — Danes: Viktorijan muč. — Jutri: Gabriel veliki angel. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 12.0 Cels. — Vreme včeraj: deževno.

Vremenska napoved za Primorsko: oblačno, s posamičnimi padavinami. Zmerni vetrovi. Temperatura mila. Polagano boljšanje.

Porotno sodišče.

Radi umora.

Včeraj ob 9. uri zjutraj je zapričelo prvo letošnje zasedanje pred tržaško poroto. Prva obravnava se je vršila proti kočijažu Ivanu Kala iz Ljubljane, ki je bil obdolžen, da je dne 31. decembra l. l. v gostilni v ul. Ferriera št. 41 umoril Vinka Donika. Razprava je bila na predlog branitelja, da se preišče duševno stanje obsojenca, čegar vsa rodbina je baje abnormalna.

Danes se bo vršila obravnava proti Mariji Puzner radi zažiga.

Naše gledališče.

„Veleturist“ je v nedelje zaslužil, da bi bilo gledališče boljše obiskano. — Igrali so splošno mnogo boljše nego prvič. Prizori so se vršili živahnije in eksaktnije; le nekateri posamični dialogi so bili morda še malo nesigurni. Igra je pa sicer prav dobro vspela. Vreme, ta ljubi izgovor, ni moglo biti krivo. — Tržačani smo menda iz cukra, ko se tako bojimo moče — ali pa smo takole malo zanikrni. (Po našem mnenju vpliva kolikor toliko na obisk gledališča — izlasti med širšimi sloji — depresija valed dogodkov radi avstro-srbskega spora. Pripomba ured.) Pa res. Igralsko osobje se je včeraj prav posebno potrudilo; zaslužilo bi bilo številnejšega občinstva. Ampak ti, ki smo bili, smo se v istini prav dobro zabavali.

Omenili bi še nekaj. Tehnične priprave in oprave našega gledališča niso baš najzornije: zastor dela sitnosti, tudi ped na pozorišču je defektan. To vse je morda malenkostno, moti občinstvo pa le, in odvrča pozornost od igre. —r—

V četrtek, na Marijin praznik (25. t. m.) ob 8. uri zvečer se uprizaro poslednji krat češka

»DRAMA ŠTIRIH REVNIH STEN«

ki jo je spisal bivši ravnatelj praškega Narodnega gledališča Fr. A. Šubert, ki je

Trgov.-obrtna zadruga v Trstu

VABILO

na

III. redni občni zbor

ki bo

v torek, dne 6. aprila ob 9. uri zveč.

v dvorani „Trgovsko-izobraževal. društva“ ul. S. Francesco d'Assisi 2, I.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnstva.
2. „ nadzorstva.
3. „ o reviziji.
4. Potrjenje letnih računov.
5. Razdelitev čistega dobička.
6. Volitev načelnstva.
7. „ nadzorstva.
8. Slučajnosti.*

Trst, dne 22. marca 1909.

NAČELSTVO.

*) OPOMBA. — § 37 zadrugaških pravil: Vsak zadrugaški član na obtem zboru stavi predloge, kateri niso na dnevnem redu, a jih mora naznani pisмено načelnstvu vsaj pet dni pred obtem zborom.

DVORANA ZA SODBENE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritličje.

Dražba, ki se bo vršila danes 23. t. m. od 9. do 12.

Velika množina testenin, mila, špeha, sladkorja, kave, gojati, margarine, sladčic, sveč, graba, žitla, in raznovrstnih jestvin.

V DOBROZNANI PRODAJALNICE MOŠKIH OBLEK

ALLA CITTÀ DI TRIESTE

TRST — ulica Giosuè Carducci št. 40 (prej Torrente) — TRST

novi dohodi za zimsko sezono. Moške obleke kamarn barvane in črne. Obleke za otroke in dečke od 3 do 10 let. Velika izbira paletot za moške in dečke. — Povrtniki in jope z ovratnikom astraham ali zajevo kožo. Specijaliteta tu- in inozemskega blaga ter lastna krojačnica za izdelovanje oblek po meri. — Fuštanjaste, srajce, hlače iz bombaževine, spodnje hlače, pletenine in druge potrebščine za delavce po cenah brez konkurence. — GOVORI SE SLOVENSKO.

Okrajna hranilnica in posojilnica v Sežani

vpisana zadruga z neomejeno zavezo

vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil

zadružnih prostorih

dne 4. aprila 1909, ob 2. uri pop.

—r—

DNEVNI RED:

1. Pregled in odobritev letnih računov.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Poročilo o reviziji.
4. Volitev načelnstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Predlogi.

Načelnstvo.

Okrajna posojilnica v Komnu

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil

dne 31. marca ob 3. uri popoldne

v posojilničnih prostorih v Komnu.

—r—

DNEVNI RED:

1. Poročilo ravnateljstva in revizorjev.
2. Odobritev računa za leto 1908.
3. Volitev načelnstva in pregledovalcev računov.
4. Razni predlogi.

Ako ne bo ob določeni uri dovoljnega števila udov, bo ob 4. uri isti dan z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki bo sklepčen ne glede na število došlih.

Načelnstvo.

Poslovni broj E 893/8-6

Dražbeni izrok.

Po zaključku 12. veljače 1909. poslovni broj E 893/8-6 stavlja se dne 3. travnja 1909. u 10 sati prijepodne u Smoljanih na javnu dražbu:

62 hek. crnoga vina.

Stvari mogu se pregledati dne 3. travnja 1909. od 9 do 10 sata prijepodne u Smoljani.

C. kr. kotarski sud u Vodnjanu odio II.

dne 12. ožujka 1909.

Proda se zemljišče za zidanje blizu ceste via Commerciale, Škorklja, I. nad. št. 539. 540

Mnenje gosp. dra. Teodora pl. Kogerer

c. kr. primarija na Dunaju.

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

Z Vašim izdelkom — ŽELEZNATO KINA-VINO

SERRAVALLO (Vino di China Ferruginosa Serravallo)

dosegel sem jako povoljne vspehe in ga radi tega priporočam v primernih slučajih jako rad.

DUNAJ, 13. oktobra 1907.

Dr. KOGERER.

PEKARNA in SLADČICARNA

VINKO SKERK, Trst, ul. Acquedotto 15, podružnica ul. Miramare 9

V moji pekarni se vdobi vsaki dan trikrat frišen kruh in se dovaža vsak čas tudi na dom. Dobi se tudi najfinejše moke iz najboljših mlinov, biškote in posebno pa specijaliteto za čaj. Dobi se tudi veliko izbero butelj kuma in vsake vrste čaja ter vse to po najnižji ceni.

Spoštovanjem V. SKERK.

znan združiti s pripravnostjo in enostavnostjo dejanja največjo realnost življenja in pretresljivo tragiko zaključka. Ne smemo pa misliti, da se razkazuje v našem umotvoru, kakor bi kdo sklepal po naslovu, tista nelepa in neprijetna stran reve ali uboštva, ki se tako pogosto predčuje v raznih igrah na gledaliških odrih. Nikakor ne! Razkazuje se marveč bogastvo malega, tešnega, pa prijetnega in nad vse prikupljivega delavskega domka. To bogastvo pa obstoji v veselju do dela za ljubljeno družinico, v poštenosti in plemenitosti mišljenja in dejanja, pa tudi v zvestobi do lastnega naroda. In iz vseh teh čimteljev raste tudi pravica, ki jo ima Kralenec do vsega, kar ima in nazadnje tudi do dela; in to pravico brani z možno odločnostjo proti vsem, ki jo hočejo teptati. Kar velja o glavnem junaku, to se sme reči seveda tudi o njegovih tovariših - rudarjih. Torej nič jokave mehkušnosti in mrzke žalosti življenja, marveč vse diha mogočno zdravje pravice, ki zmaga preko objestne ošabnosti po svojih borilcih, ki padajo, ali ne mro, ker "iz njih grobov raste svoboda narodom". Igra ob znižanih cenah!

Tržaška gledališča:

SLOVENSKO GLEDALIŠČE. — Naša primadona in izborna umetnica gospa Danilova bo imela benefico dne 4. aprila. Izbrala si je za svojo benefico svetovno-slavno naslovno vlogo v Sardou-ovi komediji „Madame Sans Gêne“.

Ta igra, ki se sedaj pestro pripravlja, bo že sama na sebi senzacija na našem odru.

VERDI. — Toli pričakovana premijera opere „Salome“ s slavnim Emo Bellincioni se bo vršila v četrtki. Do tedaj ostane gledališče zaprto.

POLITEAMA ROSSETI. — Grassova družba je dala sinoči noviteto „Omerita“. Predstava je bili izborna. Danes zopet noviteta.

FENICE. Danes zvečer ob 8. predstava cirka Bessini. Na tej predstavi bo zadnji nastop morskih psov, dresiranih po nekem ruskem kapitanu.

EDEN. Nocoj običajna zanimiva predstava.

GLEDALIŠČNA DVORANA „APOLLO“ ulica Domenici Rossetti 4. Marijonistična družba. — Danes (torek) predstava ob 5. in pol.

Društvene vesti.

Pevsko društvo „Kolo“ priredi, kakor že javljeno, prihodnjo soboto, v dvorani „Trgovsko izobraževalnega društva“ družinski večer. Za zabavo členom in gostom bo skrbel mešani in moški zbor društva. Gledališni igralec gosp. Vebler nastopi s krasnim solo-prizorom. Poslovala bo šaljiva pošta, vršila se bo šaljiva licitacija. Sploh je pričakovati animirane domače zabave.

Vstopnina k temu zabavnemu družinskemu večeru ne bo nikake, pač pa bo blagajnik radevolje vsprejemal eventuelne darove, za kar se že vnaprej priporočamo.

„Kolo“ je ravno sedaj v svojem preporedu in je torej nujno potrebno, da mu rojaki priskočijo na pomoč. Eventuelne darove za licitacijo vsprejema blagajnik v „Trgovsko-obrtni zadrugi“, ul. S. Francesco št. 2 I.

Tržaško podporno in bralno društvo vabi svoje člene, da se gotovo vdeležijo volilnega sestanka, ki bo v nedeljo dne 28. t. m. ob 8. uri popoldne v društvenih prostorih, ul. Stadion št. 19.

Volilni odsek.

„Slavjanska Citelnica“ naznanja svojim cenjenim članom, da se vrši jutri 24. t. m. družabni večer z jako lepim vsporedom. Na obilno udeležbo uljudno vabi —

Odbor.

Pevce „Sokolskega pevskega zbora“ prosim, da pridejo v sredo točno ob 8. uri in pol v „Narodni dom“

Mahkota.

Darovi.

O priliki krsta Vlade Z. nabrali gosti kron 11 — za moško podružnico sv. Cir. in Met. Denar brani uprava.

Za veliki Ciril-Metodov ples združene slovenske mladine daroval je, ker mu po pošti poslane vetopuice niso bile dostavljene, Urban Lenček trgovec z vinom v Trstu K 5, potom ugledne „Jadranske banke“ doposlal je g. Anton Greger Babič Trst K 10.

Vsem vrliim rodoljubnim darovateljem iskrena hvala. Nadaljne prispevke prosi se depozirati na ugl. „Jadransko banko“ v Trstu ali na g. Vladko Ternovec

t. č. blagajnik Trst Fontana 4.

Za moško podružnico družbe sv. C. in M. na Greti je nabrala gospica Rafaela Martellane med „Adrijaši“ v „Narodnem domu“ v Barkovljah 8 kron. Denar v Tiskarni „Edinost“.

Nar. delav. organizacija

Podpisana sprejme v službo: 1) blagajničarko, zmerno deželnih jezikov in večšo knjigovodstvo.

2) vajenca poštno družine.

Plačilo po dogovoru. Pismene ponudbe do 31. marca t. l. na „Konsumno zadrugo“ članov „Nar. delav. organizacije“ ul. Larentio 1 I.

V sredo ob 7 $\frac{1}{2}$ uri zvečer shod voznikov v Lonjeru v „Kons. društvu“. Radi izredne važnosti treba da pridejo vsi vozniki.

Vesti iz Goriške.

Svojo mater je našla. V Gorico je prišlo neko 19-letno dekle iskat svojo mater. Rodilo se je dekle v ljubljanski bolnišnici; za mater ni videlo nič, mati ne za njo. Ko je deklica slišala, da bi utegnila mati živeti v Gorici, jo je prišla iskat ter jo res našla. Prodajalka je na trgu. Ginjeri sta se spoznali. — Dekle se piše Magdalena Volk.

Vesti iz Istre.

Tuji v Opatiji. Od 1. januarja do 17. marca 1909 je obiskalo Opatijo 5942 oseb. Od 15. do 17. marca 1909 je na novo došlo 433 gostov. Dne 17. marca 1909 je bilo narzoih 2930 oseb.

Vesti iz Kranjske.

Trojčke — tri krepke dečke — je povila soproga Alojzija Hauptmana v Zgor. Jaršah pri Mengšu. Mati in dečki so zdravi.

Tri metre visok sneg. V Koprivniku v Bohinju so imeli že prej nad 2 metra visok sneg. Dne 15. in 16. t. m. ga je padlo iz nova skoro en meter. Vrhu tega je gremelo in bliskalo vso noč.

Pobežansko posoj. in kons. društvo vkni, zadruga z omej. poroštvo vabi v drugič na

redni občni zbor

ki se bo vršil

dne 31. marca 1909 ob 7. uri zvečer v prostorih istega

ne glede na število prisotnih udov (po § 37 zadrugnih pravil) ker isti dne 20. marca t. l. ni bil sklepčen vsled nezadostnega števila udov.

DNEVNI RED:

- I. Poročilo tajnikovo;
- II. Poročilo blagajnikovo;
- III. Odobrenje računskega sklepa in bilance za leto 1908.
- IV. Volitev novega načelnstva za triletno dobo (po § 40 društ. pravil).
- V. Volitev nadzornštva za enoletno dobo (po § 45 društvenih pravil).
- VI. Naznanje umrlega uda.
- VII. Morebitni nasveti in predlogi.

K obilni udeležbi uljudno vabi Odbor.

MALI OGLASI: se računajo po 3 stot. besedo; mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. — Plača se takoj.

Zaloga vipavskega in istrskega vina od 24 do 28 kron od 56 lit. naprej. Anton Kette Opčine št. 169.

Nova prodajalnica manif. blaga
v Trstu, ulica Stadion št. 27 (vis-à-vis mlekarne Trifolium)
BOGATA IZBERA drobnih predmetov in okraskov. — Svilo, pajčolani, moderci, nogovne in pletenine. — Cene brez konkurence.
Lastnik **Giacomo Pippan** prej agent tvrde Anton Maffei.

Prvi urad za revizijo prizive in inform.

v davčnih zadevah

Trst, ulica dell'Istituto 10, III., 5.

Sprejema sestavljanje pol za hišni, rentni, obrtni in osebni davek; preskrbuje prizive proti pretiranim odredbinam in pogrešenim klasifikacijam.
Urad je skrajno zanesljiv in tajen. Odprto od 9. ure predp. do 1. pop.

Novo pogrebno podjetje
Pisarna in prodajalna Via Vincenzo Bellini št. 13.
Telefon št. 1402 (poleg cerkve sv. Antona Novega) Telefon št. 1402
Zaloga oprave ulica Massimo D'Azeglio št. 18
Priraja pogrebe od najprostejše do najelegantnejše vrste v odprtih, kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.
Ima bogato zalogo vseh potrebnih za mrljce, kakor: kovinaste in lepo okrašene lesene rakve; čevlje, vence iz umetnih cvetlic, kovine, porcelana in perl.
Bogata zaloga: VOŠČENE SVEČE.
Cene nizke, da se ni bati konkurence.
Za slučaj potrebe se uljudno priporočajo **HENRIK STIBELJ in drugi.**

Pozor. Prično vipavsko vino svojega lastnega pridelka po 64 stotink liter (na debelo po dogovoru) se teči v ulici della Guardia št. 11. Priporočila se udani Anton Pečenko. 553

Sprejme se takoj izučena 16 letnega pomočnika za prodajalno jestvin. Mahnič, Razovica. 579

Izgubil se je pes. siv, pod vratom bel. — krdor ga pripelje v Skorkljo št. 35 [Bojan] dobi nagrado. 578

Stanovanje tri sobe in kuhinja odda se takoj v ulici Torricelli št. 4, II. nadstropje. 575

Za 20 kron odda se takoj v najem meblirana soba, tudi hrano, cena po dogovoru. Via dei Fabbri (tik cerkve sv. Antona starega) št. 1, I. nadstropje. 717

Trgovski pomočnik, vešč v trgovini z mešanin in specerijskim blagom išče službo v kakem skladišču. Govori hrvatsko, slovensko, ter nekoliko italijansko in nemško. Nastop takoj. Naslov pri Inzeratnem oddelku „Edinosti“. 560

Mladenič lepe zunanosti, išče službo poltaka ali sluge v kakš pisarni. Govori slovensko, nemško in italijansko. Ponudbe pod „E. P.“ na Inzeratni odd. Edinosti. 816

Mleko v večji ali manji množini oddaja z 1. aprilom nadalje mlekarne franko državni kolodvor Trst. Ponudbe na Inzeratni oddelku Edinosti pod „Mlekarne“. 563

V novi prodajalnici
F. COSTANTINI
TRST, ulica S. Lazzaro 15
ob strani cerkve sv. Antona novega
— se prodaja —
izvrstno olje po 88 stotink.

V krojačnici Podgornik in Jeršek Trst, ulica Farneto št. 40
odlikovani z diplomom na razstavi malih obrti izvršujejo se obleke za gospe i. s. po zadnjih uzorcih in parizkem kroju. Paletots, Blouses in pleasne obleke. Cene zmjerne. Sprejmejo se gospe v poduk proti mali odškodnini.

Arturo Petrucci pok. Ant.
kovač-mehanik za stroje in motorje
Tovarna štedilnih peči (SPARHERD)
TRST, ulica Pondares 10. Telefon 971.

Giulio Reddersen
TRST, ulica Giosuè Carducci št. 23
TELEFON št. 813 :: ::
Kirurško orodje, ortopedični aparati, Moderci, umetne roke in noge, berglje, klini pasi, elastični pasi in nogovce, elektroterapevtske priprave, aparati za inhalacijo.
SKLADIŠČE potrebščin za kirurško zdravljenje. Potrebščine iz gumi in neprodniškega blaga.

Dr. Fran Korsano
Specialist za sifilitične in kožne bolezni
ima svoj ambulatorij
v Trstu v ulici San Nicolò št. 9
(nad Jadransko banko)
Ura od 12. do 1. in od 6. in pol do 6. in pol popol.

Hočete se prepričati?
obiščite velika skladišča

Marije ud. Salarini
Ponte della Fabra 2 | ul. Poste Nuove
(vogal Torrente) Alla città di Londra
Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kožuh in rarnih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski liden. Nepremojljivi plašči (pristni angleški). Specijaliteta: blago tu- in inozemskih tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

Adolf Kostoris
skladišče oblek za moške in dečke
Trst, via S. Giovanni 16, I. n.
(zaraven Restavracije Cooperativa ex Hackers)
prodaja na mesečne ali tedenske obroke obleke in površnike za moške, perilo i. t. d.
Najdogovornejše cene.

Slavneinu občinstvu se priporočajo
KAVARNA MINERVA
v ulici dell'Acquedotto 22
Najknejši klerki po najzmernejših cenah. — POSTREŽBA TOČNA. Na razpolago so gostom razni slovenski, italijanski in nemški tukajšnji in ... zunanji časopisi, kakor tudi ...
NAJBOLJE ILUSTRIRANE REVJE

ALBERT BROSC
Trst, ul. Sv. Antona 9.
Kožuhovalar in izdelovalec kap
odlikovan na razstavi v Trstu leta 1883.
Velika zaloga kožuhoval in kap za vojake in civiliste. Izvršuje poprave hitro in za nizke cene; sprejema v shrambo zimsko kožuhovine ter jamči za škodo provzročeno po moljih in po požaru.

Mirodilnica:
Arturo Castelreggio
naslednik G. MIZZAN
Trst, Campo S. Giacomo 2. - Tel. 12-2
Zaloga drog - barv in šip.
Petrolej in spirit. Mrežice za Auerjavo luč. (znamka zvezda) po 30 stotink.

Pekarna Josip Stritof
Trst, ulica S. Giusto 3
Zaloga na debelo ulica S. Giusto št. 1
Filijata Piazza Vecchia št. 6 (Rosario)
svež kruh trikrat na dan.
Angleški in narodni prepečenec (biskotini)
(Postrežba na dom). — Jutrine in kolonialno blago. — Izbera napojke in bolonjske rmezi ter moko iz prvih ogrskih mlinov. — Olje, jena, mli-ld.
Pošlje se pošte pošiljatve od 5 kg naprej.

Sadno drevje
več tisoč lepih, visokoizgojenih brusk, jablan, češenj in breskev najplemenitejših vrst odda po nizki ceni takoj
Vinarsko sadjarsko društvo
v Rihenberku.

Bogomil Pino
divji aparat v Sežani
ima svojo
novo prodajalnico : ur
v TRSTU
ul. Vinc. Bellini 13
nasproti cerkve svet. Antona novega
Vsakovrstne verižic po pravih tov. cena